

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ПЛАНУВАННЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни

для студентів вищих навчальних закладів

III-IV рівнів акредитації

Галузь знань: 20 – «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність: 8.205 – «Лісове господарство»

ОР: Магістр

Планування лісогосподарського виробництва/Навчально-методичний комплекс з дисципліни для студентів географічних спеціальностей (усіх форм навчання), що навчаються за галуззю знань 20 – «Аграрні науки та продовольство» рівень підготовки – магістр, спеціальність «Лісове господарство» /Укладач: Газуда М. В. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. 45 с.

Укладач: Газуда Михайло Васильович – доктор економічних наук, проф., ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензент: Лендєл М. А. – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ, ДВНЗ „УжНУ”

ЗМІСТ

1.	Основні характеристики дисципліни	4
2.	Вступ	5
3.	Навчально-тематичний план дисципліни	6
4.	Тематика та плани лекцій за програмою змістових модулів	8
5.	Тематика та плани семінарських занять	14
6.	Завдання для самостійної роботи	25
7.	Зразки тестових завдань для проведення модульного контролю.	30
8.	Перелік питань для підготовки до заліку	39
9.	Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю	41
10.	Список рекомендованої літератури	43

1. Основні характеристики дисципліни
«Планування лісогосподарського виробництва»

Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр

Нормативна чи вибіркова нормативна

Семестр десятий

Кількість кредитів ECTS – IV

Модулів (розділів, змістових модулів) – 2

Змістових модулів: 2

Загальна кількість годин 120 (год.)

Види навчальної діяльності та види навчальних занять і обсяги їх годин:

Лекції - 22 год.

Практичні - 22 год.

Всього аудиторних – 44 год.

Аудиторних годин на тиждень – 3,4

Самостійна робота - 76 год.

Вид контролю: дві модульні контрольні роботи та залік у першому семестрі.

ВСТУП

Аналіз зарубіжної та вітчизняної практики господарювання свідчить, що ринкові механізми регулювання економіки не заперечують ідею планування. Адже планування – засіб обґрунтування будь-якої справи. Ми розглядаємо планування як функцію управління підприємством.

Ефективність роботи промислових підприємств лісогосподарського комплексу залежатиме в першу чергу від того, наскільки раціонально підприємець зможе спрогнозувати розвиток фірми в перспективі, забезпечити конкурентноспроможність продукції, передбачити шляхи ефективних дій, тобто належним чином налагодити управління.

В зв'язку з цим, вивчення курсу допоможе ширше освоїти освітню програму з питань планування та управління підприємствами нової організаційно-правової форми господарювання — акціонерними товариствами, тобто присвяченої висвітленню проблематики корпоративного управління.

Зміст курсу „Планування лісогосподарського виробництва” передбачає ознайомлення студентів із предметом, змістом і методами дослідження науки "планологія"; навчити студентів методикам і навичкам планово-економічних розрахунків при плануванні виробництва і збуту продукції, ресурсного забезпечення виробництва, зведених показників-витрат і фінансів; освоїти методи обґрунтування проектів оновлення продукції, організаційно-технічного розвитку підприємства.

Мета вивчення дисципліни – формування системи знань з методології розроблення перспективних і поточних планів у діяльності підприємства та контролю їх виконання; надання студентам теоретичних знань та практичних навичок з питань планування на підприємствах в умовах функціонування ринкових відносин.

Завданням вивчення дисципліни є допомогти студентам комплексно поєднати лісівничі, технологічні та економічні знання для розробки техніко-економічного плану підприємства лісового господарства. Зокрема: опанування форм, методів і процесу планування і контролю, вивчення структури і технології розроблення типових планів щодо економічного і соціального розвитку підприємства, складу показників і методики їх розрахунку, оптимізації виробничої програми.

По завершенню вивчення дисципліни студенти повинні:

- **знати**, основні поняття, категорії та практичний інструментарій предмету, методи планування виробничої діяльності, систему планів, які діють у лісовому господарстві, загальноекономічні та галузеві нормативи, якими регулюється лісогосподарське виробництво; технологію планових розрахунків.

- **вміти, орієнтуватися у:**

- підходах до систематизації управлінських процесів, характерних для французької школи управління, згідно якої розрізняють: планування, регулювання і пілотаж (чисте управління);

➤ системі планових розрахунків, саме в цій сфері відбувається процес перетворення наявної інформації у інформацію для планування, результатами якого є натурально-уречевлені, трудові і вартісні показники, які характеризують розвиток подій на підприємстві від початку і до кінця планового періоду;

➤ методах обчислення, що мають принципове значення для процесів планування, які узагальнені у такі групи: екстраполяції, пофакторні та нормативні;

➤ здійснювати оперативне планування основних лісгосподарських робіт на рівні лісництва.

- **мати навички:** пошуку основних способів багатоваріантних планових розрахунків, які містять визначення очікуваних наслідків впливу великої кількості різноманітних чинників, що вимагає використання математичних моделей: описових, аналітичних, імітаційних, а також моделей прийняття рішень.

У результаті вивчення "Планування лісгосподарського виробництва" студенти повинні володіти сучасними методами планування, використовувати загальноекономічні та галузеві інформаційні ресурси для ефективного планування лісгосподарського виробництва.

Успішне освоєння курсу займе важливе місце у підготовці спеціалістів лісгосподарського профілю, формування в них знань, умінь і навиків планової діяльності.

3. Навчально-тематичний план дисципліни «Планування лісгосподарського виробництва»

Тематичний план вивчення навчальної дисципліни студентами денної форми навчання представлено у табл. 1. Нормативний час вивчення навчальної дисципліни - 120 годин (4 кредити). Ця кількість годин розділяється між формами навчального процесу залежно від його режиму (форми навчання).

Як видно з тематичних планів навчальної дисципліни (табл. 1) основними формами її вивчення є:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна робота.

На лекціях розглядаються теми або окремі їх питання, які є досить складними за змістом, неповно та несистемно висвітлені в літературі, передусім навчальній.

Вивчення матеріалу дисципліни базується на навчальних посібниках, науково-практичних журналах, чинних законодавчих актах, нормативно-правових документах, електронному ресурсі. Паралельно з лекціями проводяться аудиторні, позааудиторні, практичні заняття, застосовуються активні методи навчання і сучасні ПЕОМ, проводиться індивідуальна робота із студентами, а також самостійна робота студентів.

Таблиця 1.

Навчально-тематичний план курсу «Планування лісогосподарського виробництва»

№ п/п	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. "Теоретичні підходи до здійснення процесу планування на підприємстві"					
1.	Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві	11	2	2	7
2.	Система планів підприємства.	11	2	2	7
3.	Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції.	11	2	2	7
4.	Організація менеджменту.	2	2	-	-
5.	План виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)	11	2	2	7
6.	Тактичне планування у лісогосподарському виробництві	10	1	2	7
7.	Оперативно-календарне планування і контроль.	10	1	2	7
Змістовий модуль 2. "Планування забезпечення ефективного функціонування складових лісогосподарського виробництва"					
8.	Матеріально-технічне забезпечення лісогосподарського виробництва.	10	1	2	7
9.	Персонал і оплата праці.	10	1	2	7
10.	Фінансове планування і контроль на лісогосподарських підприємствах.	11	2	2	7
11.	Організаційно-технічний розвиток.	11	2	2	7
12.	Бізнес-планування.	10	2	2	6
13.	Планування системи контролю за реалізацією плану.	2	2	-	-
В с ь о г о:		120	22	22	76

4. Тематика та плани лекцій за програмою змістових модулів

Змістовий модуль 1.

"Теоретичні підходи до здійснення процесу планування на підприємстві"

Тема 1. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві

1. Сутність планування. Об'єкти і предмет планування на підприємстві.
2. Роль і місце планування в управлінні підприємством.
3. Організація планування на підприємстві. Структура планових органів.

Сутність поняття "планування", "план". План, як результат процесу планування. Функція планування в системі управління підприємством. Основні чинники зростаючої ролі планування в умовах сучасного ринкового господарства. Складові процесу планування діяльності підприємства. Форми й види планування залежно від конкретних об'єктів планування. Об'єкти планування на підприємстві. Основні напрями планування персоналу на підприємстві. Планування інвестицій. Організація планування на підприємстві. Структура планових органів. Форми організаційної структури планування. Організаційно-централізоване планування. Децентралізоване планування.

Тема 2. Система планів підприємства.

1. Принципи планування.
2. Методи планування
3. Форми планування.
4. Система планів підприємства.
5. Стратегія розвитку підприємства.
6. Тактичне планування

Загальні принципи планування. Методи планування, як сукупність засобів, прийомів, процедур, за допомогою яких здійснюється розроблення планів підприємства. Форми планування. Система планів підприємства. Стратегічний підхід до системи господарювання на підприємстві. Сутність стратегічного планування. Місія і стратегічні цілі підприємства. Основні етапи стратегічного планування діяльності підприємства. Методи вибору стратегії. Різновиди стратегії (зростання, стабілізації, виживання). Функціональні субстратегії підприємства (організації). Основні завдання формування стратегії підприємства. Стратегія розвитку підприємства. Основні розділи тактичного планування на підприємстві. Показники, що застосовуються у плануванні. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст і можливості, типові розділи тактичних (середньо та короткострокових) планів підприємства. Показники тактичних планів, їх класифікація і призначення. Розвиток системи стратегічного планування за ринкових умов господарювання.

Тема 3. Організація менеджменту

1. Сутність функції організації та її місце в системі управління. Основні елементи організації, їх характеристика.
2. Делегування повноважень. Лінійні та штабні повноваження.
3. Зміст організаційної структури управління. Типи організаційних структур.
4. Характеристика механістичних структур управління
5. Органічні структури та їх особливості.

Сутність функції організації та її місце в системі управління. Термін “організація” в теорії менеджменту Основні елементи проектування організації, їх характеристика: поділ праці (спеціалізація), департаменталізація, координація. Делегування повноважень. Лінійні та штабні повноваження. Зміст організаційної структури управління. Типи організаційних структур. Проектна структура управління. Характеристика механістичних структур управління. Матрична структура управління. Органічні структури та їх особливості.

Тема 4. Маркетингові дослідження планування збуту і контролю продукції.

1. Завдання та технологія планування обсягів продажу
2. Аналіз ринкового середовища
3. Планування асортименту та оцінка конкурентоспроможності продукції
4. Планування ціни
5. Планування обсягу продажу та контролю продукції

Мета планування продажу. Основні завдання планування обсягу продажу. Види попиту. План обсягу продажу, як основа для розроблення поточних планів підприємства. Етапи планування обсягу продажу. Планування портфеля замовлень. Аналіз ринкового середовища, як перший етап планування обсягу продажу. Асортиментна структура. Планування структури асортименту. Життєвий цикл продукції. Особливості планування асортименту на основі життєвого циклу продукту. Планування реклами. Види реклами. Оцінка конкурентоспроможності продукції, як окремий етап планування обсягу продажу. Основні складові обґрунтування ціни на продукцію. Розробка цінової стратегії. Вибір методу ціноутворення та визначення ціни. Планування обсягу продажу та контролю продукції.

Тема 5. План виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)

1. Зміст і завдання плану виробництва і реалізації продукції.
2. Методи формування виробничої програми підприємства.
3. Характеристика системи вимірників обсягів виробництва і реалізації продукції.
4. Планування продажу продукції.
5. Планування виробничої потужності підприємства.

Сутність виробничої потужності підприємства. Планування показників використання потужності підприємства. Планування фонду робочого часу використання потужності. Розрахунок виробничої потужності. Методика планування часу використання потужності. Сутність виробничої програми та її показники. Планування виробничої програми на основі маркетингових досліджень ринку. Планування виробничої програми за двома схемами залежно від особливостей галузі. Аналіз виконання виробничої програми. Аналіз обсягу реалізації продукції. Аналіз ритмічності випуску продукції. Аналіз впливу окремих чинників на обсяг виробництва продукції. Аналіз виконання плану сортності продукції.

Тема 6. Тактичне планування у лісгосподарському виробництві

1. Сутність, значення і завдання тактичного планування.
2. Зміст і структура поточного плану діяльності підприємства.
3. Система планових норм і нормативів.
4. Система планових показників.
5. Інструментарій обґрунтування тактичних планових рішень.

Сутність тактичного планування та його місце в плановій системі підприємства. Відмінності між тактичним і стратегічним плануванням на підприємстві. Сутність, значення, функції і завдання тактичного планування. Зміст і структура поточних планів. Поточний річний техніко-економічний план. Розділи плану економічного і соціального розвитку підприємства. Загальна характеристика планових норм і нормативів Трудові нормативи, їх види і призначення. Матеріальні нормативи, їх види і призначення. Методи розроблення планових норм і нормативів Система планових показників. Сучасний інструментарій обґрунтування планових рішень.

Тема 7. Оперативно-календарне планування і контроль.

1. Суть, завдання і зміст оперативно-календарного планування та регулювання роботи підприємства.
2. Види і системи оперативно-календарного планування.
3. Складання оперативно-календарних планів на підприємствах різного типу виробництва.
4. Оперативне регулювання та контроль роботи підприємства.

Сутність оперативного планування. Сутність календарного планування. Завдання оперативно-календарного планування на підприємстві. Місце оперативно-виробничого планування в системі планів підприємства. Види і системи оперативно-календарних планів. Особливості складання оперативно-календарних планів для підприємств різного типу виробництва. Способи оперативного регулювання виробництва та контроль за функціонуванням підприємства. Фактори вибору системи ОВП на підприємстві. Особливості оперативного планування в одиничному типі виробництва. Особливості оперативного планування в серійному типі виробництва. Особливості оперативного планування в масовому типі виробництва.

Змістовий модуль 2

"Планування забезпечення ефективного функціонування складових лісогосподарського виробництва"

Тема 8. Матеріально-технічне забезпечення виробництва

1. Сучасні завдання і зміст планування матеріально-технічного забезпечення виробництва.
2. Планування потреби в матеріально-енергетичних ресурсах.
3. Розрахунок запасів.
4. Матеріальні баланси.

Зміст та послідовність складання плану матеріально-технічного забезпечення (МТЗ). Система показників оцінки рівня ефективності використання матеріально-технічних та енергетичних ресурсів. Загальні тенденції та закономірності формування витрат на матеріально-технічні ресурси в залежності від форм організації забезпечення. Функції планування матеріально-технічного забезпечення. Оперативне і поточне планування МТЗ. Інформаційна система МТЗ. Планування потреби в матеріально-енергетичних ресурсах. Характеристика видів запасів. Методика визначення рівня виробничих запасів. Матеріальні баланси.

Тема 9. Персонал і оплата праці.

1. Завдання, зміст, вихідні дані, показники плану з персоналу та оплати праці.
2. Планування кадрової структури підприємства і чисельності персоналу.
3. Планування продуктивності праці.
4. Планування фонду оплати праці.
5. Планування розвитку соціально-трудових відносин.

Завдання плану з персоналу та оплати праці. Поділ персоналу за категоріями і видами діяльності. Вихідні дані для формування плану з персоналу і оплати праці. Принципи формування структури персоналу. Планування чисельності персоналу за категоріями. Методика розрахунку чисельності персоналу за категоріями. Методика визначення продуктивності праці та її зміни під впливом різних факторів. Методика формування коштів на оплату праці. Засади соціально-трудових відносин на підприємствах різних типів господарювання. Найважливіші показники соціально-трудового плану Система планових показників з персоналу та оплати праці.

Тема 10. Фінансове планування і контроль на лісогосподарських підприємствах

1. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства.
2. Зміст фінансового планування на лісогосподарському підприємстві.
3. Планування розподілу прибутку і потреби у зовнішньому фінансуванні.

Завдання та зміст фінансового планування. Особливості формування фінансової політики на лісогосподарському підприємстві. Джерела фінансових ресурсів. Механізм формування фінансових результатів діяльності підприємства. Механізм витрачання фінансових ресурсів. Напрями ефективного вкладення капіталу. Завдання і зміст оперативних фінансових планів. Планування фінансових результатів. Баланс доходів і видатків (бюджет підприємства). Планування фінансових показників. Система показників фінансового стану підприємства. Класифікація доходів підприємства. Планування прибутку підприємства. Характеристика бюджету підприємства. Розподіл прибутку підприємства.

Тема 11. Організаційно-технічний розвиток лісгосподарського виробництва.

1. Планування організаційно-технічного розвитку лісгосподарського підприємства.
2. Порядок формування програми освоєння нових видів продукції (робіт, послуг).
3. Планування підвищення ефективності виробництва.
4. Джерела фінансування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства.

Основні завдання плану організаційно-технічного розвитку підприємства. Комплексне планування технічного розвитку. Принципи, що використовуються в процесі формування планів організаційно-технічного розвитку. Напрями розвитку нових технологій. План модернізації основних засобів. Етапи планування організаційно-технічного розвитку підприємства. Сутність техніко-економічного рівня виробництва. Основні показники організаційно-технічного рівня виробництва. Порядок формування програми освоєння нових видів продукції (робіт, послуг). Етапи планування освоєння нової продукції (послуг).

Планування підвищення ефективності виробництва. Джерела фінансування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства

Тема 12. Бізнес-планування.

1. Суть і значення бізнес-планування.
2. Технологія формування бізнес-плану.
3. Обґрунтування концепції бізнесу.
4. Розробка організаційно-виробничого плану.
5. Планування ресурсного забезпечення бізнесу.
6. Фінансове планування.
7. Обговорення бізнес-плану, внесення змін.

Сутність бізнес-планування. Призначення бізнес-планів. Структура бізнес-плану. Види бізнес планів. Основні розділи бізнес-плану. Вимоги до оформлення бізнес-плану. Планування ресурсного забезпечення бізнесу. Умовно-постійні витрати. Умовно-змінні витрати. Фінансове планування. Визначення потреби в капіталі. Основні елементи контролю за виконанням бізнес-плану. Бізнес-план як перевірка доцільності здійснення підприємницької ідеї. Попередження ризикових ситуацій та методи запобігання втрат у бізнес-плануванні.

Тема 13. Планування системи контролю за реалізацією плану.

1. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю на підприємстві.
2. Система контролю на підприємстві.
3. Організація і планування контролю на підприємстві.

Сутність, види, принципи та процес здійснення контролю на підприємствах. Фактори впливу на необхідність здійснення контролю. Контроль як обов'язкова функція менеджменту. Суб'єкти контролю, Об'єкти контролю. Основні завдання контролю. Система контролю, як функція управління. Три види контролю, як функція процесу управління. Поточний контроль за ходом виконання виробничих процесів. Етапи в розвитку управлінських систем. Основні етапи системи стратегічного контролю. Формування відділу контролінгу з метою підвищення ефективності контролю за виконанням плану на підприємстві. Система контролінгу на підприємстві. Менеджерський контроль.

5. Тематика та плани семінарських занять

Тема 1.

Сутність планування та особливості його здійснення на лісогосподарському підприємстві

- 1.1. Сутність системи планування на підприємстві та вимоги до її формування.
- 1.2. Планування діяльності підприємства як функція виробничого менеджменту.
- 1.3. Необхідність планування діяльності підприємства.
- 1.4. Горизонти планування.
- 1.5. Принципи планування.

Перелік питань для дискусії:

1. Сутність планування як сфери людського життя, функції виробничого менеджменту.
2. Роль планування в динамічних і невизначених ситуаціях.
3. Способи уникнення і зменшення невизначеності у плануванні.
4. Характеристика принципів планування.
5. Фактори якості планування.

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-361.

2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 5-50.
3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.7-10.
4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.17-26.
5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 6-9.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 8-38.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С.8-22.

Тема 2. Система планів на підприємстві

- 2.1. Види планів: класифікаційні ознаки, призначення, взаємозв'язок.
- 2.2. Методи та інструментарій планових розрахунків.
- 2.3. Організація розробки планів на підприємстві.
- 2.4. Сутність та еволюція стратегічного планування.
- 2.5. Інформаційна база стратегічного планування.

Перелік питань для дискусії:

1. Ступінь деталізації планів.
2. Значення SWOT-аналізу для планування діяльності підприємства.
3. Характеристика централізованої форми планування: її переваги і недоліки.
4. Характеристика децентралізованої форми планування: її переваги і недоліки.
5. Вимоги до спеціалістів з планування

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-362.
2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 51-65.
3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.10-16.

4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.27-37.
5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С.9-12.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 22-38.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С.22-38.

Тема 3.

Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції

- 3.1. Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту.
- 3.2. Планування реклами.
- 3.3. Комунікаційна політика у здійсненні планів збуту продукції.
- 3.4. Планування збуту продукції.

Перелік питань для дискусії:

1. Роль планування збуту продукції в системі планування діяльності лісогосподарського підприємства.
2. Охарактеризуйте етапи розробки плану збуту продукції.
3. Розкрийте сутність поняття маркетингових досліджень ринку.
4. Охарактеризуйте життєвий цикл товару і залежність обсягу його збуту від етапів циклу.
5. Обґрунтуйте чинники впливу на збут продукції.
6. Яке значення реклами у збільшенні збуту продукції, і які види реклами ви знаєте?
7. Що таке комунікаційна політика, її цілі та інструменти?
8. Як планується рекламна діяльність підприємства?
9. Які найбільш поширені методи складання кошторису на рекламні витрати?

Література:

1. Пірс П. Основи економіки лісового господарства/Пітер Пірс. – К. : „Видавничий дім „ЕКО-інформ”. – 2006. – С. 56-62.
2. Охріменко В. М. Планування і контроль на підприємстві. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій /В. М. Охріменко, Ю. Ю. Леонт'єва. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>

3. В. М. Тимошенко. Планування діяльності підприємства. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій /В. М. Тимошенко. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>
4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 14-17.
5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 98-100.

Тема 4. План виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)

- 4.1. Роль маркетингових досліджень при формуванні виробничої програми підприємства.
- 4.2. Методи оптимізації виробничої програми підприємства.
- 4.3. Значення та методика розрахунку обсягу виробництва продукції у вартісному вираженні.
- 4.4. Збутова політика підприємства в умовах конкуренції та нестабільного зовнішнього середовища.
- 4.5. Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю.
- 4.6. Шляхи поліпшення використання виробничої потужності підприємства.

Перелік питань для дискусії:

1. Обґрунтуйте необхідність і зміст плану виробництва і реалізації продукції.
2. Особливості планування виробництва продукції в ринкових умовах господарювання.
3. Характеристика сукупного попиту і сукупної пропозиції.
4. Характеристика агрегованих планів випуску продукції.
5. Характеристика моделей взаємодії попиту, випуску і виробничої потужності.

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 372-375.
2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 75-136.
3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.23-42.
4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.38-82.
5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 17-30.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 83-106.

Тема 5. Тактичне планування на підприємстві

- 5.1. Порівняльний аналіз тактичного та стратегічного плану підприємства.
- 5.2. Характеристика вихідних даних для тактичного планування.
- 5.3. Характеристика структури плану та основних показників діяльності підприємства.
- 5.4. Сучасний інструментарій обґрунтування тактичних планових рішень.

Перелік питань для дискусії:

1. Обґрунтуйте відмінності тактичного планування від інших видів планів.
2. Відмінності у плануванні в різних країнах.
3. Відмінність між нормою і нормативом.
4. Творчий підхід працівників – як інструмент обґрунтування планових рішень.
5. Використання адаптивного пошуку при плануванні управлінських ситуацій.
6. Застосування методу аналізу граничних витрат.
7. Характеристика сучасних економіко-математичних методів застосовуваних у плануванні.

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-375.
2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 58-65.
3. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 224-237.
4. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 224-237.
5. Тактичне планування на підприємстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zaz-tuning.org.ua/zmistovnij-modul-2-taktichne-planuvannya-na.htm>

Тема 6. Оперативно-календарне планування і контроль.

- 6.1. Роль оперативно-календарного планування та регулювання в ефективній організації виробництва.
- 6.2. Календарно-планові нормативи – основа планування.
- 6.3. Оперативно-календарне планування і контроль на підприємствах різних типів виробництва.
- 6.4. Оцінка якості системи оперативно-календарного планування і контролю.

Перелік питань для дискусії:

1. *Оперативно-календарне планування, його значення в організації виробництва продукції підприємства в ринкових умовах.*
2. *Рівномірність і ритмічність виробництва, поняття, значення. Економічні наслідки нерівномірної та неритмічної роботи підприємства.*
3. *Які основні показники рівномірного та ритмічного перебігу виробництва, методи їх визначення?*
4. *Особливості-оперативно-календарного планування в одиничному виробництві, порядок проходження замовлення на виробництво виробів.*
5. *Системи оперативно-календарного планування серійного виробництва.*
6. *Які розрахунки виконуються у процесі оперативно-календарного планування на підприємствах масового типу виробництва.*

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-372.
2. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.60-82.
3. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 89-93.
4. Зміст і завдання оперативно-календарного планування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buklib.net/books/24821/>
5. Оперативно-календарне планування. Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vsau.vin.ua/b04213/literat/view/getfile>

Тема 7. Матеріально-технічне забезпечення (МТЗ)

- 7.1. Завдання, зміст, порядок розробки плану МТЗ.
- 7.2. Показники та вихідні дані для складання плану МТЗ.
- 7.3. Методи розрахунку потреби в матеріальних ресурсах.
- 7.4. Планування запасів матеріальних ресурсів.
- 7.5. Взаємозв'язок виробничих запасів з показниками ефективності виробництва.

Перелік питань для дискусії:

1. *Сформулюйте основні завдання МТЗ виробництва.*
2. *Відмінності між ресурсним, матеріальним та матеріально-технічним забезпеченням.*
3. *Обґрунтуйте функції та інформаційну базу планування МТЗ.*
4. *Охарактеризуйте види запасів та методика визначення рівня виробничих запасів.*

5. *Шляхи удосконалення матеріально-технічного забезпечення підприємства.*
6. *Обґрунтування виробничої програми матеріально-технічними ресурсами.*

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 369-372.
2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 137-160.
3. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.83-96.
4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 37-44.
5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 128-142.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С.128-142.

Тема 8. Персонал і оплата праці

- 8.1. Завдання і зміст планування персоналу та оплати праці.
- 8.2. Характеристика планових показників з праці.
- 8.3. Принципи формування структури персоналу.
- 8.4. Методи формування фонду оплати праці.

Перелік питань для дискусії:

1. *Охарактеризуйте гнучкі системи оплати праці.*
2. *Розкрийте сутність планування соціально-трудових відносин.*
3. *Склад плану соціального розвитку підприємства.*
4. *Завдання колективних договорів (угод).*
5. *Особливості оплати праці в умовах ринкової економіки.*
6. *Регулювання соціально-трудових відносин на підприємстві.*
7. *Вдосконалення мотиваційних факторів у сучасному підприємстві.*
8. *Вдосконалення соціально-трудових відносин в умовах ринкового режиму господарювання.*

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 413-420.

2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 161-184.
3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.43-78.
4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.114-134.
5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 44-57.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 142-167.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 142-167.

Тема 9. Фінансове планування і контроль на лісогосподарських підприємствах.

- 9.1. Завдання, зміст, вихідні дані для складання фінансового плану лісогосподарського підприємства.
- 9.2. Планування фінансових результатів діяльності підприємства.
- 9.3. Оцінка фінансового стану та показники прибутковості підприємства.
- 9.4. Розподіл прибутку підприємства
- 9.5. Планування потреби у зовнішньому фінансуванні.

Перелік питань для дискусії:

1. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства.
2. Забезпечення фінансової стійкості і стабільності підприємства в ринкових умовах господарювання.
3. Вплив зовнішнього середовища на фінансовий стан підприємства.
4. Особливості фінансового планування на малих підприємствах.
5. Планування потреби у фінансових ресурсах.
6. Характеристика бюджету та формування бюджету готівки підприємства
7. Оцінка ефективності інвестицій на підприємстві.
8. Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві.
9. Формування стратегічних фінансових планів підприємств.

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 399-400.
2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 221-250.
3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.139-166.
4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с. 179-199.
5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 71-76.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 200-223.
7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 200-223.

Тема 10. Організаційно-технічний розвиток лісгосподарського виробництва

- 10.1. Техніко-економічний рівень виробництва, його основні елементи та структура.
- 10.2. Основні фактори технічного та організаційного рівня розвитку підприємства.
- 10.3. Процедура складання планів технічного та організаційного розвитку підприємства, їх основні складові.
- 10.4. Методика оцінки ефективності організаційно-технічних заходів на підприємстві.

Перелік питань для дискусії:

1. Яка сутність техніко-економічного рівня виробництва?
2. У чому полягають завдання та які принципи планування інновацій?
3. Які основні фактори технічного рівня виробництва?
4. Охарактеризуйте співвідношення між поняттями "інновація", "технологічний розвиток", "організаційний розвиток".
5. Які основні етапи технічного й організаційного розвитку?
6. Які Вам відомі показники, що застосовуються для визначення ефективності реалізації технічно-організаційних заходів?
7. Організаційний рівень виробництва: сутність, фактори, що його визначають.
8. Які є методичні підходи до оцінки інноваційних проектів?
9. Які методи використовуються для розробки науково-технічних прогнозів?

Література:

1. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.225-237.
2. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 81-87.
3. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 108-128.
4. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 108-128.

Тема 11. Бізнес-планування

- 11.1. Основні види і розділи бізнес-планів.
- 11.2. Загальна процедура складання бізнес-плану. Вимоги до елементів стандартного бізнес-плану.
- 11.3. Методи обґрунтування майбутнього обсягу виробництва і продажу продукції.
- 11.4. Методика ресурсного забезпечення майбутнього бізнесу.
- 11.5. Методика формування фінансового плану.

Перелік питань для дискусії:

1. Що впливає на зміст і структуру бізнес-планів?
2. Як оцінюється середовище при створенні підприємницької структури?
3. Як здійснюється врахування ризиків у бізнесі.
4. Охарактеризуйте процедуру презентації бізнес-плану.
5. Обґрунтування кількох підприємницьких ідей, спрямованих на організацію власного бізнесу в різних сферах і видах діяльності (торгівля, виробництво, сфера послуг).
6. Аналіз і оцінка рівня складання кількох бізнес-планів (виявлення помилок, неточностей в їх обґрунтуванні).

Література:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 372-373.
2. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.101-111.
3. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.238-249.
4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 87-89.
5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 238-256.
6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 238-256.

7. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу і основою пізнавальної діяльності студента. Метою навчально-методичного комплексу є конкретизація самостійної роботи студента для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесів підготовки, виконання і захисту самостійної роботи, єдності навчальної та науково-дослідної роботи.

Освоєння курсу відповідно до програми передбачає самостійне опрацювання студентом літературних джерел, вивчення теоретичних питань тем, виконання практичних завдань.

Навчальні завдання за кожною темою містять перелік питань, літературних джерел і практичних завдань.

Викладач курсу спрямовує і контролює самостійну роботу студента, встановлює час консультацій та термін виконання самостійної роботи за кожною темою курсу.

Змістом самостійної роботи студентів є вивчення теоретичних питань, підготовка до семінарських занять.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється на практичних і семінарських заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань.

**Перелік запитань і завдань, що виносяться на самостійне
опрацювання студентами:**

№ п/п	Тематика модулів та зміст самостійної роботи	Кількість год.	Рекомендована література
1	2	3	4
1.	<p>Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сутність планування як сфери людського життя, функції виробничого менеджменту. • Роль планування в динамічних і невизначених ситуаціях. • Способи уникнення і зменшення невизначеності у плануванні. • Характеристика принципів планування. • Фактори якості планування. 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-361.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 5-50.</p> <p>3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.7-10.</p> <p>4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.17-26.</p> <p>5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 6-9.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 8-38.</p> <p>7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С.8-22.</p>
2.	<p>Система планів на підприємстві</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ступінь деталізації планів. • Значення SWOT-аналізу для планування діяльності підприємства. • Характеристика централізованої форми планування: її переваги і недоліки. • Характеристика децентралізованої форми планування: її переваги і недоліки. • Вимоги до спеціалістів з планування 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-362.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 51-65.</p> <p>3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.10-16.</p> <p>4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.27-37.</p> <p>5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С.9-12.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 22-38.</p>

1	2	3	4
3.	<p style="text-align: center;">Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Роль планування збуту продукції в системі планування діяльності підприємства.</i> • <i>Охарактеризуйте етапи розробки плану збуту продукції.</i> • <i>Розкрийте сутність поняття маркетингових досліджень ринку.</i> • <i>Охарактеризуйте життєвий цикл товару і залежність обсягу його збуту від етапів циклу.</i> • <i>Обґрунтуйте чинники впливу на збут продукції.</i> • <i>Яке значення реклами у збільшенні збуту продукції, і які види реклами ви знаєте?</i> • <i>Що таке комунікаційна політика, її цілі та інструменти?</i> • <i>Як планується рекламна діяльність підприємства?</i> • <i>Які найбільш поширені методи складання кошторису на рекламні витрати?</i> 	7	<p>1. Пірс П. Основи економіки лісового господарства/Пітер Пірс. – К. : „Видавничий дім „ЕКО-інформ”. – 2006. – С. 56-62.</p> <p>2. Охріменко В. М. Планування і контроль на підприємстві. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій /В. М. Охріменко, Ю. Ю. Леонт'єва. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/</p> <p>3. В. М. Тимошенко. Планування діяльності підприємства. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій /В. М. Тимошенко. – Режим доступу : http://eprints.kname.edu.ua/</p> <p>4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 14-17.</p> <p>5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 98-100.</p>
4.	<p style="text-align: center;">План виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Обґрунтуйте необхідність і зміст плану виробництва і реалізації продукції.</i> • <i>Особливості планування виробництва продукції в ринкових умовах господарювання.</i> • <i>Характеристика сукупного попиту і сукупної пропозиції.</i> • <i>Характеристика агрегованих планів випуску продукції.</i> • <i>Характеристика моделей взаємодії попиту, випуску і виробничої потужності.</i> 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 372-375.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 75-136.</p> <p>3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/В. Г. Пасічник, О. В. Акі-ліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.23-42.</p> <p>4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.38-82.</p> <p>5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 17-30.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 83-106.</p>

1	2	3	4
5.	<p>Тактичне планування на підприємстві</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Обґрунтуйте відмінності тактичного планування від інших видів планів.</i> • <i>Відмінності у плануванні в різних країнах.</i> • <i>Відмінність між нормою і нормативом.</i> • <i>Творчий підхід працівників – як інструмент обґрунтування планових рішень.</i> • <i>Використання адаптивного пошуку при плануванні управлінських ситуацій.</i> • <i>Застосування методу аналізу граничних витрат.</i> • <i>Характеристика сучасних економіко-математичних методів застосовуваних у плануванні.</i> 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-375.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 58-65.</p> <p>3. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 224-237.</p> <p>4. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 224-237.</p> <p>5. Тактичне планування на підприємстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zaz-tuning.org.ua/zmistovnij-modul-2-taktichne-planuvannya-na.htm</p>
6.	<p>Оперативно-календарне планування і контроль.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Оперативно-календарне планування, його значення в організації виробництва продукції підприємства в ринкових умовах.</i> • <i>Рівномірність і ритмічність виробництва, поняття, значення. Економічні наслідки нерівномірної та неритмічної роботи підприємства.</i> • <i>Які основні показники рівномірного та ритмічного перебігу виробництва, методи їх визначення?</i> • <i>Особливості-оперативно-календарного планування в одиничному виробництві, порядок проходження замовлення на виробництво виробів.</i> • <i>Системи оперативно-календарного планування серійного виробництва.</i> • <i>Які розрахунки виконуються у процесі оперативно-календарного планування на підприємствах масового типу виробництва.</i> 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 359-372.</p> <p>2. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.60-82.</p> <p>3. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 89-93.</p> <p>4. Зміст і завдання оперативно-календарного планування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://buklib.net/books/24821/</p> <p>5. Оперативно-календарне планування. Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://vsau.vin.ua/b04213</p>

1	2	3	4
7	<p>Матеріально-технічне забезпечення (МТЗ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Сформулюйте основні завдання МТЗ виробництва.</i> • <i>Відмінності між ресурсним, матеріальним та матеріально-технічним забезпеченням.</i> • <i>Обґрунтуйте функції та інформаційну базу планування МТЗ.</i> • <i>Охарактеризуйте види запасів та методику визначення рівня виробничих запасів.</i> • <i>Шляхи удосконалення матеріально-технічного забезпечення підприємства.</i> • <i>Обґрунтування виробничої програми матеріально-технічними ресурсами.</i> 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 369-372.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 137-160.</p> <p>3. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.83-96.</p> <p>4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 37-44.</p> <p>5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 128-142.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С.128-142.</p>
8.	<p>Персонал і оплата праці</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Охарактеризуйте гнучкі системи оплати праці.</i> • <i>Розкрийте сутність планування соціально-трудових відносин.</i> • <i>Склад плану соціального розвитку підприємства.</i> • <i>Завдання колективних договорів (угод).</i> • <i>Особливості оплати праці в умовах ринкової економіки.</i> • <i>Регулювання соціально-трудових відносин на підприємстві.</i> • <i>Вдосконалення мотиваційних факторів у сучасному підприємстві.</i> • <i>Вдосконалення соціально-трудових відносин в умовах ринкового режиму господарювання.</i> 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 413-420.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 161-184.</p> <p>3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.43-78.</p> <p>4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – С.114-134.</p> <p>5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 44-57.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 142-167.</p> <p>7. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 142-167.</p>

1	2	3	4
9.	<p>Фінансове планування і контроль на підприємстві.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства. • Забезпечення фінансової стійкості і стабільності підприємства в ринкових умовах господарювання. • Вплив зовнішнього середовища на фінансовий стан підприємства. • Особливості фінансового планування на малих підприємствах. • Планування потреби у фінансових ресурсах. • Характеристика бюджету та формування бюджету готівки підприємства • Оцінка ефективності інвестицій на підприємстві. • Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві. • Формування стратегічних фінансових планів підприємств. 	7	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 399-400.</p> <p>2. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – С. 221-250.</p> <p>3. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.139-166.</p> <p>4. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с. 179-199.</p> <p>5. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 71-76.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 200-223.</p>
10.	<p>Організаційно-технічний розвиток</p> <ul style="list-style-type: none"> • У чому полягають завдання та які принципи планування інновацій? • Які основні фактори технічного рівня виробництва? • Охарактеризуйте співвідношення між поняттями "інновація", "технологічний розвиток", "організаційний розвиток". • Які основні етапи технічного й організаційного розвитку? • Які Вам відомі показники, що застосовуються для визначення ефективності реалізації технічно-організаційних заходів? • Організаційний рівень виробництва: сутність, фактори, що його визначають. • Які методи використовуються для розробки науково-технічних прогнозів? 	7	<p>1. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.225-237.</p> <p>2. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 81-87.</p> <p>3. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 108-128.</p> <p>4. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 108-128.</p>

1	2	3	4
11.	<p>Бізнес-планування</p> <ul style="list-style-type: none"> • Як оцінюється середовище при створенні підприємницької структури? • Що впливає на зміст і структуру бізнес-планів? • Як здійснюється врахування ризиків у бізнесі. • Охарактеризуйте процедуру презентації бізнес-плану. • Обґрунтування кількох підприємницьких ідей, спрямованих на організацію власного бізнесу в різних сферах і видах діяльності (торгівля, виробництво, сфера послуг). • Аналіз і оцінка рівня складання кількох бізнес-планів (виявлення помилок, неточностей в їх обґрунтуванні). 	6	<p>1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – С. 372-373.</p> <p>2. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – С.101-111.</p> <p>3. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – с.238-249.</p> <p>4. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – С. 87-89.</p> <p>5. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – С. 238-256.</p> <p>6. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – С. 238-256.</p>
	Всього годин:	76	

7. Зразки тестових завдань для проведення модульного контролю.

1. Загальна структура підприємства включає:

- а) основні, допоміжні та обслуговуючі цехи;
- б) виробничу структуру;
- в) підсобні цехи та господарства;
- г) організації та установи, що займаються обслуговуванням працівників підприємства;
- д) апарат управління підприємства.

2. Під плануванням діяльності лісгосподарського підприємства розуміють:

- а) порівняння основних показників його розвитку у звітному і базовому періодах;
- б) процес визначення цілей підприємства, а також засобів і шляхів їх досягнення;
- в) розрахунок майбутньої величини прибутків;
- г) аналіз перспектив розвитку підприємства в порівнянні з іншими підприємствами тієї ж галузі.

3. Обсяг виробництва обчислюється:

- а) $OB = OP - I_{\Pi} + I_{\kappa}$;
 б) $OB = OP - B_{\Pi} + B_{\kappa}$;
 в) $OB = OP - Z_{\Pi} + Z_{\kappa}$;
 г) $OB = OP - \Gamma_{\Pi} + \Gamma_{\kappa}$

де: OP - обсяг поставок в натуральних одиницях;

B_{Π}, B_{κ} - залишки продукції відвантаженої, за яку термін сплати не настав і продукції на відповідальному збереженні на початок і кінець планового періоду, грн.

4. Найважливішими принципами планування є:

- а) вірне обґрунтування та вибір мети і кінцевих результатів діяльності підприємства;
 б) зв'язок і взаємозалежність планових і фактичних показників;
 в) оптимальність використання ресурсів;
 г) системність і безперервність планування;
 д) суб'єктивна оцінка майбутнього стану підприємства;
 е) мобільність;
 є) врахування життєвого циклу товарів;
 ж) збалансованість.

5. Натуральними показниками виробничої програми є:

- а) номенклатура;
 б) обсяг випуску найважливіших видів комплектуючих;
 в) споживання основних видів сировини;
 г) випуск товарів для експорту;
 д) асортимент.

6. Ринок як інструмент управління характеризується:

- а) економічною свободою людини;
 б) підпорядкування особистих інтересів членів колективу загальним;
 в) дією законів попиту і пропозиції;
 г) рівновагою інтересів;
 д) дією економічних норм і нормативів.

7. Місячний план виробництва обчислюється:

$$a) Q_{iE} = \frac{P.P. \cdot \frac{\text{АБВГДЕ}}{\text{ЖЗІЙКЛ}} \cdot \text{ади.}}{N^{CPM} \cdot T \cdot K}$$

$$б) Q_{iE} = \frac{P.I. \cdot \frac{\text{АБВГДЕ}}{\text{ЖЗІЙКЛ}} \cdot \text{ади.}}{O_{D.D.}}$$

де: - N^{CPT} - середньорічна потужність;

$T_{p.m.}$ - кількість робочих днів відповідного місяця ;

$T_{p.p.}$ - кількість робочих днів у році;

$K_{\text{вик.потуж}} - 0,85 < K_{\text{вик.потуж}} < 0,95$

8. Процес планування - це:

- а) розрахунок виробничої програми;*
- б) розрахунок планового прибутку;*
- в) визначення головних цілей підприємства та шляхів їх досягнення.*

9. Яка відповідь неправильна? Систему показників планів можна класифікувати за такими взаємно-протилежними групами:

- а) натуральні \longleftrightarrow вартісні;*
- б) максимальні \longleftrightarrow мінімальні;*
- в) кількісні \longleftrightarrow якісні;*
- г) абсолютні \longleftrightarrow відносні;*
- д) обсягові \longleftrightarrow питомі;*
- ж) проміжні \longleftrightarrow кінцеві.*

10. Потужність підприємства - це:

- а) максимальна кількість продукції, яку підприємство виробляє за рік;*
- б) максимальне виробництво продукції за 1 год.;*
- в) максимальна, кількість продукції, виробленої за добу;*
- г) максимальні витрати сировини на одиницю продукції.*

11. Не належить до принципів управління:

- а) дисципліна;*
- б) чіткий розподіл праці;*
- в) адміністративний вплив;*
- г) функціональні взаємовідносини;*
- д) заохочення ініціативи;*
- е) рівна оплата праці;*
- с) мотивація високопродуктивної праці.*

12. План реалізації (збуту) продукції підприємства визначається за формулою:

а) $ТП + Г_n - Г_k$;

де: $Г_n, Г_k$ - залишки готової нереалізованої продукції відповідно на початок і кінець планового періоду; грн.

б) $ТП + НЗВ_п - НЗВ_к$;

де: $НЗВ_п, НЗВ_к$ - залишки незавершеного виробництва відповідно на початок і кінець планового періоду; грн.

13. В одиночному виробництві об'єктом планування при ОКП є:

- а) замовлення;*
- б) партії деталей.*

14. При плануванні виробничої програми підприємства використовується потужність:

- а) встановлена;*
- б) робоча;*
- в) експлуатаційна.*

15. Рентабельність виробництва продукції розраховується:

- а) відношенням, прибутку до обсягу реалізації продукції;*
- б) відношенням прибутку до обсягу товарної продукції;*
- в) відношенням прибутку до собівартості продукції.*

16. Типами організаційних структур управління підприємством є:

- а) лінійна;*
- б) виробнича;*
- в) адміністративна;*
- г) лінійно-штабна;*
- д) функціональна;*
- е) метрична; є) об'єднана;*
- ж) дивізіональна;*
- з) множинна.*

17. Складовою плану організаційно-технічного розвитку є таке:

- а) Створення та освоєння нової продукції, підвищення якості продукції, яка випускається;*
- б) планування потреби в основних і допоміжних матеріалах на основне виробництво;*
- в) планування фонду оплати праці.*

18. Реалізована продукція - це:

- а) продукція, відвантажена покупцям;*
- б) продукція, відвантажена і сплачена покупцями;*
- в) продукція, яка зберігається на складі підприємства.*

19. Яке твердження є правильним:

- а) валова продукція більша за обсягом ніж товарна;*
- б) товарна продукція більша за обсягом, ніж валова;*
- в) величина валової продукції може бути меншою, більшою або однаковою з товарною.*

20. Відмінність між стратегічним і тактичним плануванням полягає у:

- а) охопленні сфер впливу;*
- б) часовому вирішенні завдань і цілей;*
- в) фінансових можливостях підприємства;*
- г) рівні обґрунтованості управлінських рішень;*
- д) залежності від зовнішнього середовища.*

21. Фінансове планування - це:

- а) Визначення обсягу фінансових ресурсів, необхідних для виробничо-господарської діяльності підприємства;*
- б) визначення джерел надходження фінансових ресурсів;*
- в) це визначення обсягу фінансових ресурсів, необхідних для виробничо-господарської діяльності підприємства, а також джерел їх надходження.*

22. Види планування в залежності від типу цілей:

- а) місячне, квартальне, річне, добове, змінне;*
- б) стратегічне тактичне, оперативне;*
- в) ринкове, директивне, інтерактивне.*

23. Переваги в здійсненні планування належать:

- а) малим підприємствам;*
- б) середнім підприємствам;*
- в) великим підприємствам.*

24. Яким вимогам повинні відповідати планові показники підприємства?

- а) орієнтувати об'єкт планування на максимальне досягнення результатів;*
- б) найбільш повно і всесторонньо характеризувати об'єкт планування;*
- в) забезпечувати співставимість планових і фактичних даних;*
- г) забезпечувати перевиконання планових завдань;*
- д) бути вимірними.*

25. Головні норми та нормативи для планування використання матеріальних ресурсів:

- а) норма витрат матеріалів на одиницю продукції та роботи, норма відходів, норма та нормативи запасів;*
- б) фактичні витрати матеріальних ресурсів та покупних напівфабрикатів, максимальний поточний та страховий запаси, фактичний запас на складах;*
- в) розрахункова та фактична маса виробу, витрати матеріалів на виробничу програму, тару та упаковку, структура матеріалів.*

26. Планування капітальних вкладень на підприємстві включає:

- а) обчислення необхідного обсягу виробничих інвестицій на розрахунковий період;*
- б) розробку виробничої програми на плановий період;*
- в) план матеріально-технічного забезпечення.*

27. Яке твердження неправильне? План маркетингу підприємства складається з наступних основних розділів:

- а) встановлення номенклатури і обсягу збуту продукції;*
- б) вибір каналів збуту продукції (оптова, роздрібна торгівля, власні фірмові магазини);*
- в) розширена організація збуту продукції через посередників;*
- г) формування ціни на продукцію;*
- д) методи стимулювання продажу продукції (виставки, демонстрації, аукціони, конкурси, премії);*
- ж) реклама і вибір засобів розповсюдження реклами (журнали, газети, радіо, телебачення).*

28. Сітьове планування - це:

- а) одна з форм графічного відображення змісту робіт і тривалості виконання планів та довгострокових комплексів, проектних, планових, організаційних та інших видів діяльності підприємства, яка забезпечує оптимізацію на основі економіко-математичних методів та комп'ютерної техніки;*
- б) планування, що передбачає доведення до підрозділів і безпосередніх виконавців тематики та номенклатури робіт із підготовки виробництва, проведення необхідних розрахунків із обсягу робіт, складання графіків виконання останніх.*

29. План маркетингу, його зміст:

- а) потреби ринку, ціни, собівартість продукції;*
- б) дослідження ринку, потреби ринку, покупці, обсяги та способи продаж, конкурентні переваги товару, ціни, реалізація, оплата, транспортування, страхування, таможня, реклама;*
- в) порядок транспортування, упаковка, тара, тарні матеріали, терміни поставок, собівартість виготовлення.*

30. План інвестицій включає:

- а) обсяг інвестицій за складом та джерелами фінансування в стратегічному, перспективному та річному планах;*
- б) обсяг інвестицій помісячно, подекадно;*
- в) обсяг будівельно-монтажних робіт на рік поквартально.*

31. Основними шляхами збільшення прибутку на промисловому підприємстві є:

- а) підвищення продуктивності праці;*
- б) зростання виробництва і реалізації продукції;*
- в) зниження собівартості продукції;*
- г) поліпшення якості продукції;*
- д) розширення асортименту;*
- е) підвищення фондівіддачі.*

32. Основні показники економічної ефективності виробництва становлять:

- а) узагальнюючі показники економічної ефективності (прибуток, рентабельність виробництва);*
- б) показники ефективності використання живої праці (трудомісткість продукції, темпи росту продуктивності праці, коефіцієнт ефективності використання робочого часу, ...);*
- в) показники ефективності використання основних виробничих фондів (фондовіддача, фондомісткість продукції, рентабельність основних фондів);*
- г) показники ефективності використання фінансових коштів (коефіцієнт оборотності оборотних коштів, питомі капіталовкладення, рентабельність інвестицій);*
- д) показники якості продукції (частка продукції, яка відповідає кращим світовим і вітчизняним зразкам).*

33. При виборі ефективного проекту з кількох методом приведених витрат порівнюють:

- а) мінімальну суму прибутку з капітальними витратами;*
- б) собівартість продукції з капітальними витратами ;*
- в) собівартість одиниці продукції з питомими капітальними витратами, помноженими на нормативний коефіцієнт ефективності.*

34. Для розрахунку обсягу валової продукції не треба мати:

- а) обсяг товарної продукції;*
- б) зміну залишків готової продукції на складі;*
- в) зміну обсягів незавершеного виробництва;*
- г) зміну обсягів випуску продукції внутрізаводського споживання (інструмент, оснащення, запчастини).*

35. Чистий прибуток - це:

- а) балансовий прибуток, зменшений на прибуток від реалізації продукції;*
- б) прибуток від реалізації, зменшений на суму загальнозаводських витрат;*
- в) прибуток від реалізації, зменшений на суму податків.*

36. Явочна чисельність персоналу підприємства - це:

- а) чисельність робітників згідно зі штатним розписом;*
- б) чисельність робітників, за винятком тих, що перебувають у професійних відпусках;*
- в) чисельність робітників у відповідності до кількості робочих місць, норм обслуговування, норм часу та норм виробітку.*

37. Під час документального контролю здійснюється:

- а) перевірка господарських операцій на основі даних первинних документів і записів у регістрах бухгалтерського обліку;*
- б) зустрічна перевірка документальних даних та взаємний контроль змісту документів;*
- в) хронологічна перевірка руху товарно-матеріальних цінностей .і грошових коштів;*
- г) перевірка достовірності господарської операції на основі даних про виконання інших фінансово-господарських операцій, зумовлених здійсненням операції, що перевіряється;*
- д) перевірка об'єктивної можливості виконання оплачених робіт або інших фінансово-господарських операцій;*
- ж) службове розслідування за фактами, виявленими ревізією та отримання пояснень посадових осіб за фактами зловживань і порушень.*

38. План діяльності підприємства - це:

- а) один з головних показників його діяльності;*
- б) система техніко-економічних показників діяльності підприємства, які підприємство передбачає досягти в майбутньому, програма його діяльності у плановому періоді;*
- в) система техніко-економічних показників, яких уже досягло підприємство за звітній період, та результати аналізу.*

39. При плануванні витрат на рекламу їх необхідно віднести до витрат:

- а) адміністративних;*
- б) загальновиробничих;*
- в) на збут.*

40. Реалізована продукція не включає:

- а) товарну продукцію;*
- б) зміну обсягу незавершеного виробництва;*
- в) зміну обсягів відвантаженої неоплаченої продукції.*

41. Визначити термін "система якості", зміст якого наведено нижче:

- а) схематичне зображення певної послідовності процесів, що здійснюються на всіх етапах життєвого циклу продукції;*
- б) сукупність властивостей і характеристик продукції та послуг, що обумовлюють їх здатність задовольняти встановлені й передбачувані потреби;*
- в) координована діяльність із управління діяльністю організації стосовно якості;*
- г) сукупність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення управління якістю.*

42. Назвіть методи планування:

- а) балансовий;*
- б) статистичний;*
- в) пробно-статистичний;*
- г) розрахунково-аналітичний;*
- д) нормативний;*
- е) метод оптимізації планових рішень.*

43. Облікова чисельність працівників - це:

- а) явочна чисельність, збільшена на кількість робітників у відпустці;*
- б) явочна чисельність, збільшена на кількість робітників, що перебувають у декретній відпустці;*
- в) явочна чисельність, збільшена на кількість працівників, що перебувають у відпустці, на відпочинку після зміни, у відрядженні, на навчанні, декретній відпустці, на лікарняному.*

44. До складу чистої продукції не входить:

- а) вартість сировини;*
- б) вартість матеріалів;*
- в) вартість електроенергії;*
- г) сума амортизаційних відрахувань;*
- д) усе перелічене.*

45. Системи внутріфінансового планування за методами обґрунтування:

- а) директивне, техніко-економічне, оперативно-виробниче;*
- б) стратегічне, перспективне, поточне;*
- в) ринкове, адміністративне (централізоване), індикативне.*

46. План інвестицій включає:

- а) обсяг інвестицій за складом та джерелами фінансування в стратегічному, перспективному та річному планах;*
- б) обсяг інвестицій помісячно, подекадно ;*
- в) обсяг будівельно-монтажних робіт на рік поквартально.*

8. Перелік питань для підготовки до заліку з дисципліни «Планування лісогосподарського виробництва»

1. Сутність поняття "планування" і "контроль".
2. Об'єкти і предмет планування на підприємстві.
3. Роль і місце планування в управлінні підприємством.
4. Організація планування на підприємстві.
5. Характеристика структури планових органів підприємства.
6. Завдання курсу «Планування лісогосподарського виробництва».
7. Основні завдання планування діяльності підприємства.
8. Управління підприємством (сутність, завдання, принципи, методи, структура).
9. Прогнозування, як елемент внутрішньофірмового планування.
10. Основні принципи і методи планування діяльності лісогосподарського підприємства
11. Система планів підприємства.
12. Етапи складання плану підприємства.
13. Обґрунтування необхідності планування у ринкових умовах господарювання (8 аспектів).
14. Принципи планування.
15. Методи планування
16. Форми планування.
17. Стратегія розвитку лісогосподарського підприємства.
18. Особливості тактичного планування.
19. Зміст і структура тактичного плану. Характеристика його розділів.
20. Норми і нормативи та їх призначення в поточному плануванні.
21. Завдання та технологія планування обсягів продажу.
22. Аналіз ринкового середовища.
23. Планування асортименту та оцінка конкурентоспроможності продукції.
24. Планування ціни.
25. Планування обсягу продажу та контролю продукції.
26. Зміст і завдання плану виробництва і реалізації продукції.
27. Методи формування виробничої програми підприємства.
28. Характеристика системи вимірників обсягів виробництва і реалізації продукції.
29. Планування виробничої потужності підприємства.
30. Сутність, значення і завдання тактичного планування.
31. Зміст і структура поточного плану діяльності підприємства.
32. Система планових норм і нормативів.
33. Система планових показників.
34. Інструментарій обґрунтування тактичних планових рішень.
35. Суть, завдання і зміст оперативно-календарного планування та регулювання роботи підприємства.
36. Види і системи оперативно-календарного планування.
37. Складання оперативно-календарних планів на підприємствах різного

- типу виробництва.
38. Оперативне регулювання та контроль роботи підприємства.
 39. Сучасні завдання і зміст планування матеріально-технічного забезпечення виробництва.
 40. Планування потреби в матеріально-енергетичних ресурсах.
 41. Розрахунок запасів.
 42. Матеріальні баланси.
 43. Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків.
 44. Методики розрахунку виробничої потужності.
 45. Система показників виробничої потужності.
 46. Завдання, зміст, вихідні дані, показники плану з персоналу та оплати праці.
 47. Планування кадрової структури підприємства і чисельності персоналу.
 48. Планування продуктивності праці.
 49. Планування фонду оплати праці.
 50. Планування розвитку соціально-трудоких відносин.
 51. Собівартість продукції та принципи її формування.
 52. Планування витрат на виробництво продукції.
 53. Сучасні підходи до формування фінансової політики лісогосподарського підприємства.
 54. Зміст фінансового планування на підприємстві.
 55. Планування розподілу прибутку і потреби у зовнішньому фінансуванні.
 56. Сітьові методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів.
 57. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.
 58. Порядок формування програми освоєння нових видів продукції (робіт, послуг).
 59. Планування підвищення ефективності лісогосподарського виробництва.
 60. Джерела фінансування заходів плану організаційно-технічного розвитку підприємства.
 61. Суть і значення бізнес-планування.
 62. Технологія формування бізнес-плану.
 63. Обґрунтування концепції бізнесу.
 64. Обговорення бізнес-плану, внесення змін.
 65. Розробка організаційно-виробничого плану.
 66. Планування ресурсного забезпечення бізнесу.
 67. Фінансове планування.
 68. Зміст, види, принципи та процес здійснення контролю на підприємстві.
 69. Система контролю на підприємстві.
 70. Організація контролю на лісогосподарському виробництві.
 71. Планування контролю на підприємстві.
 72. Диспетчерський контроль і регулювання виробництва.
 73. Планування якості і конкурентоспроможності продукції.

74. Розкрийте принципи здійснення державного нагляду на підприємстві за додержанням вимог стандартів, норм і правил.
75. Планування технічної підготовки виробництва.
76. План інновацій (технічного і організаційного розвитку підприємства).
77. Управління якістю продукції. Поняття терміну «петля якості».
78. План підприємства з охорони праці і раціонального використання природних ресурсів.
79. План соціального розвитку колективу.
80. Контроль техніко-економічних показників виробничо-фінансової діяльності підприємства.
81. Поняття та види контролю якості.

Зразок екзаменаційного білета

*Державний вищий навчальний заклад
"Ужгородський національний університет"
Географічний факультет*

Спеціальність „Лісівництво”

Навчальний предмет: Планування лісогосподарського виробництва

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 15

1. Планування кадрової структури підприємства і чисельності персоналу.
2. Планування підвищення ефективності лісогосподарського виробництва.
3. Організація контролю на лісогосподарському виробництві.

Затверджено на засіданні кафедри лісівництва Протокол №__ від
" __ " _____ 201__ року

Зав. кафедри _____ Потіш Л. А. Екзаменатор _____ Газуда М. В.

9. Критерії оцінювання знань та підсумкового контролю.

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студента з навчальної дисципліни "Планування і контроль на підприємстві" здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- підсумкового контролю знань (іспиту).

*10.1. Поточний контроль знань студентів
здійснюється за двома складовими:*

- контроль систематичності відвідування та активності роботи студента на семінарських заняттях протягом семестру;
- контроль за виконанням модульного завдання.

0.1.1. При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять (до 5 балів за 1 модуль);
- активність на семінарських заняттях (до 5 балів за 1 модуль);
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу (до 15 балів за 1 модуль).

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 25 балів за 1 модуль.

10.1.2. Модульний контроль.

Протягом семестру студенти виконують два модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 25 балів.

Модульне завдання виконується у вигляді виконання тестових завдань, які містять по 10 завдань.

Кожне завдання оцінюється у 2,5 бали.

Максимальна оцінка модульного контролю становить 50 балів.

10.2. Підсумкова оцінка з дисципліни

Підсумкова оцінка складається з суми балів за 2 модульних контролів, і максимально становить 100 балів.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 в ДВНЗ «УжНУ» від 8 жовтня 2012 р. на всіх курсах введена нова шкала оцінювання навчальної діяльності студента.

Шкала оцінювання результатів діяльності студента

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою, для:	
		екзамену, курсового проекту (роботи), практики	заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенти, які з навчальної дисципліни за семестр атестовані оцінкою "незадовільно" (35-49 балів), зобов'язані скласти підсумковий модульний контроль. Підсумковий модульний контроль можуть також скласти студенти, які бажають покращити семестрову оцінку.

До підсумкового модульного контролю з навчальної дисципліни не допускають студентів, які не виконали усіх видів обов'язкових робіт (лабораторних, практичних, індивідуальних: розрахунково-графічних та розрахункових робіт, рефератів тощо), передбачених робочою навчальною програмою та за результатами модульного контролю мають менше ніж 35 балів.

Підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни студент може не скласти, якщо він склав усі модульні контролю та його влаштовує підсумкова (семестрова) оцінка. Якщо студент з метою покращення оцінки виявив бажання скласти підсумковий модульний контроль, то йому для цього надається одна спроба. При цьому підсумкова (семестрова) оцінка для таких студентів на екзамені не може бути зменшена.

У разі порушення студентом дисципліни при проведенні підсумкового модульного контролю екзаменатор усуває його від складання заліку, виставляючи нуль балів і державну семестрову оцінку "незадовільно" ("незараховано").

10. Список рекомендованої літератури до вивчення курсу

Основна:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – 487 с.
2. Пірс П. Основи економіки лісового господарства/Пітер Пірс. – К. : „Видавничий дім „ЕКО-інформ”. – 2006. – 223 с.
3. Тимошенко В. М. Планування діяльності підприємства. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій /В. М. Тимошенко. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>
4. Виробнича інфраструктура. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vsau.vin.ua/b04213/literat/view/getfile>
5. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vsau.vin.ua/b04213/literat/view/getfile>
6. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю. Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.lntu.info/books/fb/mm/2010/10-084/page13.html>
7. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. 320 с.
8. Зміст і завдання оперативно-календарного планування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buklib.net/books/24821/>

9. Контроль реалізації стратегічного плану. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/17540906/menedzhment/kontrol_realizatsiyi_strategichnogo_planu
10. Москалюк В. Є. Планування діяльності підприємства. [Електронний ресурс] / В. Є. Москалюк. – Режим доступу : <http://nashaucheba.ru/>
11. Оперативно-календарне планування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vsau.vin.ua/b04213/literat/view/getfile>
12. Охріменко В. М. Планування і контроль на підприємстві. [Електронний ресурс] : Конспект лекцій / В. М. Охріменко, Ю. Ю. Леонт'єва. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua/>
13. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
14. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.] / М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – 252 с.
15. Планування і контроль оновлення продукції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : kntu.net.ua/index.php/ukr/folder
16. Резнік С.М. Система контролю на підприємстві. [Електронний ресурс] / С.М. Резнік, О. О. Мастерна О.О. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vetp/2012_38/12rsmeeae.pdf
17. Тактичне планування на підприємстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zaz-tuning.org.ua/zmistovnij-modul-2-taktichne-planuvannya-na.htm>
18. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник] / Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – 266 с.
19. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – 268 с.
20. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – 268 с.

Додаткова:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2002. – 480 с.
2. Бондар Н.М. Економіка підприємства / Н.М. Бондар. – К.: А.С.К., 2004. – 400 с.
3. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання : [навч. посібник] / В. Г. Герасимчук. – К.: КНЕУ, 2000. - 325 с.
4. Герасимчук В. Г. Діагностика системи управління підприємством: [навч. посібник] / В. Г. Герасимчук. - К.: ІСДО, 1995. - 290 с.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-ІУ. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (з урахуванням останніх змін в редакції станом на 26.10. 2011р.)

6. Грещак М. Г. та ін. Внутрішній економічний механізм підприємства: [навч. посібник] / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба; за ред. М.Г.Грещака. - К.: КНЕУ, 2001. - 228 с.
7. Гриньов А.В. Організація та управління науково-дослідними і дослідно- конструкторськими розробками на підприємстві / А. В. Гриньов. – Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004. – 188 с.
8. Економіка виробничого підприємства: [навч. посібник] / Й.М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова; за ред. Й.М. Петрович. – К.: Т-во «Знання», - 2001. – 405 с.
9. Економіка підприємства: [навч. посібник] / за ред. З.О. Манів, І.М. Луцький. – К.: Знання 2004. – 580 с.
10. Економіка підприємства: [навч. посібник] / за ред. Л.В.Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка – К.: Ельга – Н, КНТ, 2009. – 780 с.
11. Економіка підприємства: [підручник] / за заг. ред. Й. М. Петровича. — Львів: «Новий Світ-2000», 2004. – 680 с.
12. Класифікація видів економічної діяльності : [Електронний ресурс]. – НАСЕ (Rev. 2) ДК 009:2010. Класифікатор чинний з 01.01.2012 р. згідно з Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 530 від 29.11.2010). – Режим доступу: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html (<http://kved.ukrstat.gov.ua/>)
13. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: [навч. посібник] / П. Г. Клівець. – Київ: Академвидав, 2007. – 213 с.

Начально-методичний комплекс з курсу "Планування лісогосподарського виробництва" сформовано на основі Галузевого Стандарту Вищої Освіти затвердженого Міністерством освіти і науки України від 7 червня 2006 р., а також:

1. Сенько Є. І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарств : навч. посіб./Є. І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – 487 с.
2. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства. Практикум : [навч. посібник]/ Г. М. Тарасюк. – К. : Кондор, 2004. – 266 с.
3. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник]/ Л. А. Швайка. – Львів : "Магнолія плюс", 2004. – 268 с.
4. Пасічник В. Г. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / В. Г. Пасічник, О. В. Акіліна. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
5. Планування діяльності підприємства : [навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.]/ М.А. Белов, Н. М. Євдокимова, В. Є. Москалюк та ін.; за заг. ред. В. Є. Москалюка. – К. : КНЕУ, 2002. – 252 с.
6. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : [підручник] / Е. А. Зінь, М. О. Турченко. – К. : ВД "Професіонал", 2004. 320 с. та інші.